

Abstrakt

V súčasnom svete medzinárodnej ekonomickej integrácie sú zahraničné investície významným prvkom rozvoja ekonomík všetkých krajín sveta, pri čom sa medzinárodné právo v tejto oblasti musí vyrovnat' na jednej strane so snahou hostiteľského štátu o prilákanie investorov poskytujúc zahraničným investorom atraktívne prostredie pre investície a na strane druhej potrebou zachovania suverenity hostiteľského štátu.

Diplomová práca má za cieľ ponúknuť prehľad úpravy problematiky ochrany zahraničných investícií na medzinárodnej úrovni a vo vybraných ohľadoch sa zameriava na interakciu dohôd o ochrane zahraničných investícií a práva EU po prechode priamych zahraničných investícií do výlučnej právomoci Európskej únie. Pre účely naplnenia cieľu predkladanej práce autorka využívala všeobecné teoretické základy a používala deskriptívnu a komparatívnu metódu a analógie.

Práca sa skladá z troch kapitol, z ktorých každá je členená na podkapitoly. prvá kapitola – Úvod predstavuje problematiku ochrany zahraničných investícií. Druhá kapitola s názvom Dohody o ochrane zahraničných investícií a práva EU sa zameriava na vybrané aspekty problematiky interakcie dohôd o ochrane zahraničných investícií a práva EU.

V podkapitole 2.1 s názvom Medzinárodné dohody o ochrane investícií autorka uvádza významné zmluvy na poli medzinárodného práva zaoberajúce sa primárne či okrajovo ochranou zahraničných investícií. Zo zistení vyplýva, že úprava medzinárodnej ochrany zahraničných investícií nie je jednotná a v medzinárodnom práve existuje viacero medzinárodných dohôd na celosvetovej, regionálnej i bilaterálnej úrovni zameriavajúcich sa na ochranu všetkých druhov investícií alebo len na investície v určitej, napríklad energetickej oblasti.

Definícia investície a investora je názov podkapitoly 2.2 druhej kapitoly práce. Z jej obsahu vyplýva, že rovnako ako neexistuje jednotná medzinárodná zmluva na ochranu zahraničných investícií, neexistuje ani jednotná definícia. Každá dohoda týkajúca sa (i keď len okrajovo) zahraničných investícií, obsahuje vlastnú širšiu či užšiu definíciu investície či

investora. Definície obsiahnuté v jednotlivých zmluvách sú dopĺňované definíciami medzinárodných inštitúcií, súdov či arbitrážnych súdov.

Podkapitola 2.3 sa zaoberá štandardami ochrany zahraničných investícií a predkladá štandardy obsiahnuté v jednotlivých medzinárodných zmluvách. Objasňuje, že prostriedky na ochranu zahraničných investícií obsiahnuté v medzinárodných investičných zmluvách sa dajú, v rôznych formách, identifikovať aj v práve EU.

Štvrtá podkapitola 2.4 s názvom Riešenie sporov skúma postup v prípade porušenia povinnosti jednej strany zmluvy. Podkapitola ozrejmuje, že zatiaľ čo na medzinárodnom poli v prípade zmlúv medzi štátmi je pomerne jasne stanovená príslušnosť súdov či rozhodcovských stredísk, v prípade, že stranou zmluvy je EU alebo jej členský štát, vyvstáva viacero nejasností ohľadom strany aktívne či pasívne legitimovanej k žalobe, ohľadom príslušnosti Súdneho dvora EU k riešeniu sporov z medzinárodných zmlúv či ohľadom povinnosti nahradiť škodu. Z kapitoly vyplýva, že Súdny dvor EU sa prikláňa k názoru, že je príslušný k riešeniu sporov z medzinárodných investícií, ak je stranou zmluvy, ktorej sa spor týka, členský štát EU či samotná Európska únia, čo sa však na medzinárodnom poli stretáva s nesúhlasom. Podkapitola ďalej podáva správu o krokoch EU smerujúcich k vyrovnaniu sa Európskej únie so záväzkami členských štátov z bilaterálnych investičných dohôd do doby, kým nebude prijatá jednotná európska investičná dohoda, ktorá by nahradila súčasné bilaterálne investičné dohody členských štátov.

V Závěre práce (kapitola 3) autorka kriticky hodnotí svoje zistenia a polemizuje nad ďalším smerovaním interakcie dohôd o ochrane zahraničných investícií a práva Európskej únie.